

Posudek diplomové práce Michaely Vybíhalové

Zadané téma: **Discours présidentiels prononcés à l'occasion du nouvel an et des fêtes nationales par les présidents français et tchèques dans les années 2007-2010. Analyse textuelle du discours comparative.**

Název v češtině: **Novoroční a sváteční projevy prezidentů Francie a ČR v letech 2007 - 2010. Komparativní textová analýza diskurzu.**

(FF JU České Budějovice, 2012, 172 stran včetně příloh)

Cílem práce Michaely Vybíhalové je porovnat projevy prezidentů Francie a České republiky (N. Sarkozyho a V. Klause), proslovené u příležitosti Nového roku a státních svátků. Po stránce metodologické je práce pojata jako textová analýza diskurzu.

V první části své práce představuje diplomantka teoretický rámec, v němž se bude pohybovat. Vzhledem k tomu, že tímto rámcem je adamovská textová analýza diskurzu, která je v podstatě textově lingvistickou metodou, považuje M. Vybíhalová za vhodné definovat hlavní pojmy, na kterých tato teorie stojí. Zabývá se tak postupně pojmem diskurz, jeho vztahem k pojmu text, následně pojednává o jednotlivých přístupech k analýze diskurzu. Tato pojednání (kapitola 2) jsou spíše informativního rázu, zařazuje je do své práce proto, aby mohla poukázat na širší teoretické zázemí své studie. Ve třetí kapitole se pak podrobněji věnuje zásadám adamovské textové analýzy, přičemž poukazuje na hlavní faktory textové koherence a možnosti jejího modelování. M. Vybíhalová se rozhodla soustředit hlavně na sekvenční a argumentační výstavbu prezidentských projevů, proto do své práce zařazuje kapitola věnovanou argumentaci a typům argumentů. Poslední kapitoly teoretické části práce jsou věnovány specifickému typu diskurzu – diskurzu politickému. Zde na základě publikací zejména P. Charaudeau charakterizuje hlavní znaky politického diskurzu a specifika přístupů k jeho analýze.

Zpracování této části práce hodnotím jako kvalitně zvládnuté. Diplomantka pracuje s recentní frankofonní literaturou a daří se jí vytvořit ucelený a koherentní výklad. Místy se nevyhne určitým nekompaktnostem, které pramení z toho, že se snaží propojit informace pocházející z různých sekundárních zdrojů (např. str. 18 a 19 k dimenzím sekvenční a pragmatické). Stati by občas prospělo více reformulačního úsilí (uváděné informace se zdají místy být příliš doslovně převzaty z originálů, vždy se ale jedná o vlastní, řádně citovaný výklad). Celkově však tato část práce i přes drobné kompoziční nedokonalosti představuje zajímavý a přehledný úvod do problematiky textové analýzy politického diskurzu.

V praktické části pak podrobně analyzuje celkem 14 projevů – 8 novoročních a 6 projevů proslovených u příležitosti státního svátku. M. Vybíhalová si tak vytváří reprezentativní korpus diskurzů, které jsou vhodné ke vzájemné komparaci: jako komparační báze je spojují hlavní parametry - osoba mluvčího, typ projevu, místo a příležitost, difuzní kanál, adresát. Analytická metoda je jednotná. Diplomantka si všímá argumentační struktury projevů, zejména sekvencí mluvních aktů, role konektorů, role lexikálních konotací a dalších parametrů jako je řečnický ethos či pathos. Na základě podrobných analýz se jí daří poukázat na specifika projevů, daná na jedné straně různými osobnostními profily obou řečníků (v práci je zařazena i stať věnovaná politicko-ideologickým charakteristikám N. Sarkozyho a V. Klause) a na straně druhé odlišnostmi politických systémů Francie a České republiky.

K těmto praktickým analýzám bych měl následující poznámky:

- určení mluvního aktu typu „acte expressif“ – místy se mi jeví, že by se spíše jednalo o akty asertivní (např. str. 64). Na základě jakých charakteristik identifikuje diplomantka expresivní akty?
- lze v rámci argumentační struktury projevů uvažovat o hierarchii jednotlivých aktů?
- na více místech dochází k (s největší pravděpodobností) k záměně 2. osoby plurálu za první (osoba, již ve svých projevech v imperativu nejvíce užívá V. Klaus).
- str. 100 – *cette grandeur* by nebyla anafora asociativní, ale spíše konceptuální.

Závěr: práce splňuje všechny požadavky na diplomové práce kladené, doporučuji ji k obhajobě a navrhuji klasifikovat známkou **v ý b o r n ě**.

V Českých Budějovicích dne 13. června 2012

PhDr. Ondřej Pešek, Ph.D

